

Bulgarian
Biodiversity
Foundation

LIFE FOR POMORIE
LAGOON

**КОНСЕРВАЦИОНЕН ПЛАН СЛЕД КРАЯ
НА ПРОЕКТ
ЖИВОТ ЗА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА
LIFE19 NAT/BG/000804**

<https://lifeforpomorielagoon.eu/>

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА	2
Цели на проекта	4
Реализирани консервационни дейности, постигнати резултати и установени проблеми	5
SWOT АНАЛИЗ	10
ДОКУМЕНТИ ОПРЕДЕЛЯЩИ ОПАЗВАНЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ПОМОРИЙСКО ЕЗЕРО	12
СПИСЪК НА ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ УПРАВЛЕНИЕТО И КОНСЕРВАЦИЯТА НА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА .	13
КОНСЕРВАЦИОНЕН ПЛАН СЛЕД КРАЯ НА ПРОЕКТ „ЖИВОТ ЗА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА“ – ЦЕЛИ И НЕОБХОДИМИ ДЕЙНОСТИ	15
ЦЕЛИ НА КОНСЕРВАЦИОННИЯ ПЛАН СЛЕД КРАЯ НА ПРОЕКТА	15
ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ	16

Списък на използваните съкращения:

АПИ – Агенция „Пътно инфраструктура“
БДЧР – Басейнова дирекция „Черноморски регион“
БПС – Благоприятен природозащитен статус
БФБ – Българска Фондация Биоразнообразие
ЕС – Европейски съюз
ЗМ – Защитена местност
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
МВР – Министерство на вътрешните работи
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
ПИ – Поземлен имот-
РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и води
СЗЗ – Специална защитена зона по Директива на ЕС за птиците
СЗК – Специална зона за консервация по Директива на ЕС за местообитанията

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА

Поморийското езеро е част от най-важния комплекс от влажни зони по българското Черноморие. Той има голямо значение за ЕС като рядък тип екосистема и като място, където могат да се наблюдават 40% от всички европейски видове птици. Добивът на морска сол в Поморийското езеро се практикува от хилядолетия и в наши дни активните солници произвеждат морска сол чрез слънчево изпарение. Поморийско езеро (760 ха) е обявено за защитена местност и е част от две защитени зони от европейската екологична мрежа Natura 2000: СЗК BG0000620 Поморие (2085.15 ха) и СЗЗ BG0000152 Поморийско езеро (921.52 ха). Поморийско езеро е един от единадесетте български обекта включени в Списъка на влажните зони с международни значение (Рамсарско място) към Конвенцията за опазване на влажните зони.

Настоящият проект е насочен към опазването на приоритетното местообитание Крайбрежни лагуни (1150 *) и видове птици от Приложение 1 към Директивата за птиците (саблеклюн, белочела, гривеста и речна рибарка) в Поморийското езеро. СЗК Поморие е втората най-представителна зона за приоритетния тип местообитание 1150* Крайбрежни лагуни в България (с площ 665.77 ха) и трета в Черноморския биогеографски регион на ЕС. Природозащитното състояние на местообитанието в България е неблагоприятно-незадоволително. СЗЗ Поморийско езеро приютава над 290 вида птици, като 91 вида от тях са от европейско значение (BirdLife International, 2004). Езерото е най-важното място за гнездене на гривестата рибарка в България, както и второ най-значимо за речната рибарка, саблеклюна, кокилобегача, белочелата рибарка и морския дъждосвирец.

Хидрологичният режим на Поморийските солени води се определя от

притока на морска вода чрез изкуствен отворен канал, свързващ езерото с Черно море и проникване през пясъчна коса. Два обходни канала (Южен - 760 м и Северен - 4580 м) събират целия повърхностен воден поток от валежи и топене на сняг във водосборния басейн от 33,55 км², където езерото е най-ниската точка. Промените в състоянието на водните тела и замърсяването на повърхностните води се отбелязват като най-важните заплахи за местообитанието на крайбрежната лагуна в няколко европейски държави (EIONET, 2014). В случая с Поморийското езеро тези фактори са най-очевидни за 1150*. Основните проблеми на опазването са деградацията на местообитанията на крайбрежните лагуни поради промени в хидрологичните условия, причинени от разрушаването на съоръжения за управление на водите и недостатъчно безопасни места за размножаване на приоритетни видове птици.

Проектът LIFE 19/NAT/BG/000804 се налага заради ефекта на наводненията, които се случиха през декември 2014 г. и април 2015 г., когато в езерото бяха регистрирани валежи от 72 л/м². Компрометираната инфраструктура е причинила неефективна циркулация на водата. Средната соленост на водата в лагуната през декември 2010 г. (след реконструкция по проект на GEF) е 30,98 ‰, докато през май 2019 г. е 12,58 ‰. Намалената соленост е довела до развитието на макрофити, които са основната хранителна база за патиците и промяна във видовия състав на птиците (от дъждосвирци до патици) по време на миграция и през зимата. В допълнение, деградацията на 1150 * е очевидна и от увеличаване на растежа на микроводорасли в повече от 33% от площта на местообитанието през 2019 г. Това е резултат от повишена еутрофикация поради притока на замърсени повърхностни и подземни води от съседните земи.

Ниското производство на сол и инфраструктурните щети от наводненията

доведоха до ограничени възможности за важни инвестиции в дейности по поддръжка от „Поморийски солници“ ЕООД. Неблагоприятната икономическа ситуация води до риск от оттегляне на частните интереси и бъдещи инвестиции.

През последните години натискът върху местообитанието 1150 * е много силен - отводняване и надстрояване на съседни малки влажни зони, засилено земеделие, екстремни метеорологични условия и по-голямата част от тях са свързани с нарушения воден режим, който влияе върху качеството на водата и директно унищожава крайбрежната лагуна. Засегнати са няколко параметъра на благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитание 1150*. Подходящите местообитания на целевите видове птици са претърпели силна ерозия от вятър, дъжд и вълни. В периода 2013-2019 г. се наблюдава отрицателна тенденция в гнездовите числености на белочела рибарка (43 до 14 двойки), речна рибарка (125 до 71), морски дъждосвирец (23 до 5) и кокилобегач (147 до 42). Изкуствените острови са от решаващо значение за целевите птици в Поморийското езеро, тъй като те предпазват птиците от безпокойството на хищниците и висока смъртност.

Проект LIFE19 NAT/BG/000804 ЖИВОТ ЗА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА обединява бизнес (Поморийски солници ЕООД – водещ бенефициент), научна общност (Биологична станция Tour du Valat, Франция) и природозащитни организации – сдружение „Зелени Балкани“ и Българска Фондация Биоразнообразие.

Цели на проекта

Основните цели на проекта са:

- да възстанови функционираща инфраструктура за управление на водите в Поморийско езеро с цел опазване на лагуната от вливането на сладки води за да се ограничи замърсяването и да се осигури традиционния солодобив;
- да осигури дългосрочно подобряване на състоянието на приоритетния тип природно местообитание 1150* Крайбрежни лагуни в СЗК Поморие BG0000620;
- да подобри условията за гнездене на приоритетни видове птици в С333 Поморийско езеро BG0000152 чрез създаването на една нова дървена платформа и възстановяване на съществуващ дървено-насипен остров;
- да популяризира резултатите сред заинтересованите страни и широката публика.

Реализирани конзервационни дейности, постигнати резултати и установени проблеми

За постигане на заложените цели бяха реализирани следните дейности:

Дейност С1: Подобро управление на водите в Поморийско езеро

В рамките на тази дейност са рехабилитирани и възстановени общо 6460 м диги в Поморийски солници, които имат важна роля както за защитата от наводнения, така и за осигуряване на оптимални условия за осъществяване на технологичния цикъл на солодобива чрез концентриране на солените води. Почистени са от наноси, утайки и растителност общо 5340 м от двата обходни канала на лагуната: южен - 760 м и цялата дължина от 4580 м на северния канал и 760 м от южния (разположена източно от път I-9). При изпълнението на дейността е **установен проблем водещ до значителна**

промяна в хидрологичния режим на лагуната. По време на строително-монтажните работи за проект „Път I-9 „Слънчев бряг – Бургас“ от км 212+233.06 до км 222+849.41 - реконструкция и изграждане на второ пътно платно и обход на гр. Поморие“ с възложител Агенция „Пътна инфраструктура“, района на заустването на Каменарска река към южния отводнителен канал беше превърнато в депо за земни маси (в ПИ 57491.13.686, 57491.13.593 и 57491.13.594), което доведе до промяна на хидроморфологичните характеристики на мочурището с обща площ 53 дка (загуба на значителен ретензионен обем), включително засипване на останалите 640 м от южния отводнителен канал в частта между р. Пазариолу/Каменарска при път I-9 и останалата почистена част от канала. В резултат на това след завършването на новия обходен път на гр. Поморие, водите на р. Каменарска не достигат южния отводнителен канал, а речното течение е пренасочено и се влива директно в Поморийско езеро, което променя хидрологичния му режим и неговата соленост. Сезирани са компетентните органи и са проведени няколко проверки на място, при които са установени описаните нарушения. Въпреки изготвените предписания и актове за административни нарушения от РИОСВ-Бургас към Агенция „Пътна Инфраструктура“, проблемът не беше решен и се наложи подаване на жалба до Европейската Комисия през ноември 2022 г., на която все още няма отговор. Директното вливане на водите на р. Каменарска в Поморийско езеро и причинената от това ниска соленост на водата са основна причина от 2021 г. насам Поморийски солници да не работят и да компрометираща реализираните дейности по проекта за възстановяване на диги и почистване на обходните канали, както и възстановяване на гнездовия остров пред Музея на солта.

Дейност С.2: Увеличаване на подходящите местообитания за приоритетни видове птици

Основната цел на дейността беше подобряване условията за гнездене на приоритетни видове птици, включени в предмета и целите на опазване на СЗЗ Поморийско езеро: гривеста рибарка, саблеклюн, речна и белочела рибарка. За целта бяха осъществени две природозащитни бригади с по над 20 доброволци всяка, по време на които беше възстановен дървено-насипния остров в южната част на лагуната пред Музея на солта до площ от 460 м² и беше изградена нова дървена платформа с площ 36 м². В резултат от възстановителните дейности по гнездовия остров числеността на гнездящите двойки гривести рибарки през 2022 г. беше 1431, докато през 2021 г. тази стойност беше 944. Проблемът с нарушения хидрологичен режим на лагуната обаче предизвика нов спад в гнездящите двойки до 283 през 2023 г., когато водното ниво през пролетно-летния период беше изключително високо и заля почти напълно гнездовия остров. Създадената през 2022 г. нова дървена платформа беше ползвана от гнездящи саблеклюни (13 двойки) и речни рибарки (8 двойки) през гнездовия сезон на 2023 г.

Дейност D1: Мониторинг на влиянието на проектните дейности върху природни местообитания

Ползван е опитът от съседното Атанасовско езеро чрез адаптиране на Матрицата за интегриран мониторинг на природно местообитание 1150* Крайбрежни лагуни в активни солници в Черноморски биогеографски регион. Ежемесечно е провеждан мониторинг на основни хидро-химични показатели (соленост, кислородно съдържание, рН, температура) в 15

пункта в лагуната. Общата оценка на природозащитното състояние на местообитанието е неблагоприятно лошо, като това се дължи на нарушения воден режим, ниската соленост и преустановения от това солодобив. Около 20% от площта на местообитанието е със силно нарушени функции, поради липсата на водна циркулация. Това е потенциална заплаха за загуба на площ на приоритетно местообитание, но процесът е обратим при правилно управление на водния режим. Доминантните видове и видовата комбинация са нарушени в повече от 1/3 от полигоните.

Дейност D2: Мониторинг на влиянието на проектните дейности върху целеви видове птици

Мониторинг на птиците в Поморийско езеро е провеждан два пъти месечно, а през гнездовия сезон и по-често. Ефектът от природозащитните дейности е най-силен при саблеклюна, докато при трите вида рибарки има значителна флукуация, която е най-притеснителна за флаговия вид на лагуната – гривестата рибарка (табл. 1). Основен проблем е нарушения хидрологичен режим и преустановения солодобив, който води до високо водно ниво и ограничаване на местата за гнездене. По отношение на мигриращите дъждосвирцови птици, наблюдаваните числености надхвърлят заложените целевите стойности, но загубата на приоритетни местообитания като солниците ще окаже негативен ефект в дългосрочен план.

Таблица 1: Числености на гнездящите двойки целеви видове птици

Вид	Целева стойност	2021	2022	2023
-----	-----------------	------	------	------

Гривеста рибарка (<i>Thalasseus sandvicensis</i>)	1300-2000	944	1431	283
Речна рибарка (<i>Sterna hirundo</i>)	60-100	342	161	133
Белочела рибарка (<i>Sternula albifrons</i>)	10-20	42	38	59
Морски дъждосвирец (<i>Charadrius alexandrinus</i>)	5-20	12	14	14
Саблеклюн (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	60-100	36	95	123
Кокилобегач (<i>Himantopus himantopus</i>)	40-80	26	23	53

Дейност D3: Мониторинг на видов състав на водните кончета като индикатор за промени в качеството на водата

В рамките на тази дейност беше проучен видовия състав на водните кончета в Поморийската лагуна с акцент върху включения в Червената книга на България и Европа вид тъмно водно шило (*Lestes macrostigma*). В допълнение бяха обследвани и други известни и/или потенциални находища на вида. Установено беше отсъствието от лагуната Пода, която преди 20 години е била едно от значимите местообитания за вида, но поради промени в хидрологичния режим вече не е. Край Наневска тузла (курорт Русалка) беше открита нова голяма популация на вида, наброяваща десетки хиляди възрастни индивиди, а в басейните на Атанасовско езеро беше регистрирано ново находище. Популацията в Поморийско езеро е стабилна, с най-малко десетки хиляди възрастни индивиди наблюдавани през всяка от годините – 2021, 2022 и 2023. Това определя лагуната като водеща влажна зона за опазването на тъмното водно шило в България заедно с Шабленската тузла. Въпреки това, даже и в този кратък (тригодишен) период на проучванията, се установиха някои негативни тенденции в Поморийската лагуна, като изчезване на вида от определени басейни в резултат на опожаряване на растителност, а също и много по-

тревожното повишаване на втока на сладка вода от река Пазариолу/Адата, което от своя страна благоприятства увеличаването на популацията на конкуриращия вид *Lestes dryas*.

SWOT АНАЛИЗ

Силни страни (Strengths)	Слаби страни (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none">- Дългосрочна консервационна програма за Поморийско езеро на сдружение Зелени Балкани;- Успешно партньорство между НПО, бизнес и научна институция;- Добро познаване на спецификите на лагуната;- Опит в управлението на влажни зони- Сътрудничество с компетентни органи и органи за управление на влажни зони- Поморийско езеро е защитено от европейско и национално законодателство;- Създаден е Консултативен съвет за Поморийско езеро.	<ul style="list-style-type: none">- Липса на управляващ орган (вкл. охрана) и размита отговорност за опазване на комплекса от защитени зони;- Липса на одобрен Интегриран План за управление;- Въпреки многократното деклариране, че опазването на комплекса от защитени територии на Поморийско езеро е сред приоритетите на Община Поморие, фактическото състояние и системните нарушения показват друго.

Възможности (Opportunities)

- Редовен мониторинг от експерти на сдружение Зелени Балкани, включително върху заплахи за лагуната;
- Възможности за прилагане на успешни консервационни практики
- Разнообразие от природни местообитания и видове с природозащитен статус на национално и европейско ниво;
- Източник на екосистемни услуги (ресурси, рекреация, култура);
- Влажна зона с международно значение, която предоставя възможности за екологично образование и екотуризъм.

Заплахи (Threats)

- Нарушен хидрологичен режим на лагуната от затрупано мочурище и част от южен отводнителен защитен канал;
- Замърсяване с биогенни замърсители
- Преустановеният солдобив води до загуба на около 20% от влажната зона, която е приоритетно местообитание за целеви видове, обект на опазване в защитените зони;
- Урбанизиране и засилен антропогенен натиск;
- Липса на охрана и управляващ орган;
- Недостатъчно интегриране опазването на комплекса от защитени зони/територии в регионални и национални планове и програми (пр. построен нов път и разширен съществуващ преминаващ през защитената територия)
- Липса на финансиране.

ДОКУМЕНТИ ОПРЕДЕЛЯЩИ ОПАЗВАНЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ПОМОРИЙСКО ЕЗЕРО

Поморийско езеро е комплекс от различни типове защитени природни територии и дейностите, които се реализират в и около влажната зона се дефинират в следните документи:

1. Закон за биологичното разнообразие;
2. Закон за защитените територии;
3. Интегриран План за управление на ЗЗ „Поморийско езеро“ и ЗЗ „Поморие“ за периода 2014-2018 г., който не е приет и утвърден;
4. Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България за периода 2013-2022 г.;
5. План за управление на речните басейни в Черноморски район за периода 2022-2027 г.;
6. План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за периода 2022-2027 г.;
7. Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021 – 2027 г.;
8. Заповед № РД-31/23.01.2001 г. на Министъра на околната среда и водите за обявяване на ЗМ „Поморийско езеро“;
9. Заповед № РД-78/3.02.2009 г. на Министъра на околната среда и водите (публикувана в ДВ, бр. 14/2009 г.) за обявяване на СЗЗ „Поморийско езеро“ BG0000152;
10. Заповед № РД-1030/17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (публикувана в ДВ, бр. 19/2021 г.) за обявяване на СЗК „Поморие“ BG0000620.

СПИСЪК НА ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИЗАЦИИТЕ ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ УПРАВЛЕНИЕТО И КОНСЕРВАЦИЯТА НА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА

Следните институции и организации са идентифицирани като имащи отношение към управлението и консервацията на Поморийската лагуна:

- **Министерство на околната среда и водите (МОСВ)** и неговите структури: Регионална инспекция по околна среда и води – Бургас (РИОСВ-Бургас); Басейнова Дирекция „Черноморски регион“ (БДЧР) и Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) чрез Регионална лаборатория Бургас. МОСВ и РИОСВ-Бургас са компетентни органи по прилагането на природозащитното законодателство включително Закона за биоразнообразието (вкл. НАТУРА 2000) и Закона за защитените територии. БДЧР отговаря за контрола по прилагането на Закона за водите и изпълнението на Плана за управление на речния басейн (ПУРБ) и Плана за управление на риска от наводнения в Черноморския регион, в който попада и Поморийско езеро. ИАОС и РЛ Бургас провеждат мониторинга на компонентите на околната среда, включително на повърхностни води и биоразнообразие.
- **Община Поморие** е стопанин на държавните имоти в Поморийско езеро чрез Решение на Министерски Съвет №797/28.09.2012.
- **Областна управа Бургас** представлява изпълнителната власт в България. Отговаря за имотите държавна собственост в област Бургас. Поморийско езеро е изключително държавна собственост, макар стопанисването им да е прехвърлено към Община Поморие.
- **Научна общност** (университети и институти на Българска Академия на Науките, биологична станция Tour du Valat, Франция) - осъществяват фундаментални и научно-приложни изследвания,

както и основаващите се на тях управленски препоръки и мерки за опазване.

- **Неправителствени природозащитни организации** (сдружение Зелени Балкани, Българска Фондация Биоразнообразие, Българско Дружество за защита на птиците) – осъществяват мониторингови и природозащитни дейности насочени към подобряване състоянието на видове и местообитания, предмет на опазване в комплекса от защитени територии.
- **Поморийски солници ЕООД и Музей на солта** – двата действащи производителя на морска сол чрез изпарение. Дейността на Поморийски солници ЕООД е ключова за осигуряване циркулацията на водите на езерото в неговата цялост. Музейните солници са локални и към момента са единствените работещи, защото не са фатално засегнати от вливането на сладки води в лагуната.
- **Санаториуми и хотели, ползващи лечебната кал от Поморийско езеро** – в Поморие има два специализирани санаториума – Специализирана болница за рехабилитация и болница „Вита“, които заедно с няколко хотела (Гранд хотел Поморие, Св. Петър и Павел, Св. Георги) ползват лечебната кал от Поморийско езеро. Свойствата на лечебната кал са пряко зависими от поддържане на солеността на водите на лагуната.

КОНСЕРВАЦИОНЕН ПЛАН СЛЕД КРАЯ НА ПРОЕКТ „ЖИВОТ ЗА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА“ – ЦЕЛИ И НЕОБХОДИМИ ДЕЙНОСТИ

ЦЕЛИ НА КОНСЕРВАЦИОННИЯ ПЛАН СЛЕД КРАЯ НА ПРОЕКТА

Консервационният план след края на проект LIFE 19 NAT/BG/000804 ЖИВОТ ЗА ПОМОРИЙСКАТА ЛАГУНА дефинира следните цели на бъдещото управление на СЗК Поморие и СЗЗ Поморийско езеро:

1. ПОСТИГАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БПС НА МЕСТООБИТАНИЕ 1150* КРАЙБРЕЖНИ ЛАГУНИ ЧРЕЗ:

- 1.1. Опазване на приоритетно местообитание 1150* чрез осигуряване на циркулация на езерните води и намаляване вливането на сладки води и наводнения;
- 1.2. Ефективно управление на хидрологичния режим чрез продължаване на традиционния солодобив чрез изпарение;
- 1.3. Подобряване качеството на водите.

2. ОПАЗВАНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ВИДОВЕ ПТИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ 1 НА ДИРЕКТИВА ЗА ПТИЦИТЕ И ТЕХНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ДРУГИ КОНСЕРВАЦИОННО ЗНАЧИМИ ВИДОВЕ

- Гривеста рибарка (*Thalasseus sandvicensis*)
- Речна рибарка (*Sterna hirundo*)
- Белочела рибарка (*Sternula albifrons*)
- Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*)
- Кокилобегач (*Himantopus himantopus*)
- Морски дъждосвирец (*Charadrius alexandrinus*)
- Мигриращи дъждосвирцови птици от разред Charadriiformes
- Водно конче тъмно водно шило *Lestes macrostigma*

3. ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ, ВКЛЮЧЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ 1 НА ДИРЕКТИВА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА С ЦЕЛ ПОСТИГАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БПС

- 1150* Крайбрежни лагуни
- 1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени
- 1410 Средиземноморски солени ливади (*Juncetalia maritimi*)
- 1530* Панонски солени степи и солени блата

4. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА КОМПЛЕКСА ОТ ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ТЕРИТОРИИ

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

В таблица 2 са представени дейностите, чрез които да бъдат постигнати заложените цели.

ЛЕГЕНДА:

Финансов ресурс: € = до 5000 евро; €€ = 5000 до 10000 евро; €€€ = 10000 до 50000 евро; €€€€ = 50000 до 100 000 евро; €€€€€ = над 100 000 евро.

Приоритет: З – задължителна дейност; П – препоръчителна дейност

* Всички тези дейности ще могат практически да се изпълнят единствено след реализацията на възстановителна дейност 1.1.1

№	ЦЕЛ/ДЕЙНОСТ	КОГА	КЪДЕ	КОЙ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	НЕОБХОДИМ ФИНАНСОВ РЕСУРС	ПРИОРИТЕТ
1.	ПОСТИГАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БПС НА МЕСТООБИТАНИЕ 1150* КРАЙБРЕЖНИ ЛАГУНИ ЧРЕЗ:						
1.1	Опазване на приоритетно местообитание 1150* чрез осигуряване на циркуляция на езерните води и намаляване вливането на сладки води и наводнения						
1.1.1	Възстановяване на мочурището в западната част на лагуната и връзка с южния отводнителен защитен канал за извеждане на водите на р. Пазариолу/Каменарска към ретензионен басейн в м. Хонят	2023	Мочурище Адата в м. Крайчов завой	АПИ, Община Поморие	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€€€€	3
1.1.2*	Поддържане проточността на възстановените отводнителните канали и целостта на възстановените диги	2025	Цялото езеро	Поморийски солници	Собствен бюджет	€€/год.	П
1.1.3	Възстановяване извеждането на р. Пазариолу извън басейните на Поморийско езеро, като задължително условие за възобновяване добива на сол, луга, лечерна кал и опазване на	2024	Цялото езеро	Община Поморие, МОСВ	Външен проект	€€€€	3

	местообитание 1150* в Поморийско езеро.						
1.1.4	Прилагане мерките от ПУРН за ограничаване риска от наводнение	Ежегодно	Цялото езеро	БДЧР	Проектно финансиране	€€	П
1.2	Ефективно управление на хидрологичния режим чрез продължаване на традиционния солодобив чрез изпарение						
1.2.1*	Поддръжка/замяна на помпите в ПС№1 (м. Малък Герен) и ПС№2 (м. Голям Герен) с по-енергийно ефективни (вкл. соларни).	2025	Цялото езеро	Поморийски солници	Външен проект	€€€€€	П
1.2.2*	Поддръжка/замяна на тръбопроводи (6500 м) между ПС№1, ПС№2 и басейни в м. Голям герен и м. Малък Герен.	2025	Цялото езеро	Поморийски солници	Външен проект	€€€€€	П
1.2.3*	Поддръжка на вътрешни диги в солници	2025	Солници в Голям герен	Поморийски солници	Собствен бюджет	€€€€/год.	3
1.2.4*	Поддръжка и управление на канал „Черно море – Поморийско езеро“	2023-2028	Канал „Черно море – Поморийско езеро“	Община Поморие; Поморийски солници и санаториуми	Собствен бюджет	€/год.	3

1.2.5*	Възстановяване на вътрешни диги	2025	Цялото езеро	Поморийски солници	Проектно финансиране	€€€€€	3
1.3	Подобряване качеството на водите						
1.3.1	Прилагане мерките от ПУРБ за ограничаване използването на пестициди в селското стопанство	Ежегодно	Цялото езеро	БДЧР	Проектно финансиране	€€	П
1.3.2	Контрол на замърсяването с битови отпадъци	Ежегодно	Цялото езеро	Община Поморие	Собствен бюджет	€	3
1.3.3	Ограничаване на нерегламентираното ползване на лечебна кал от посетителите. Обособяване на специално място извън чувствителните места	Ежегодно	Цялото езеро	Община Поморие	Собствен бюджет	€	П
2.	ОПАЗВАНЕ НА КОНСЕРВАЦИОННО ЗНАЧИМИ ВИДОВЕ И ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ						
2.1	Опазване на приоритетни видове птици за 33 Поморийско езеро, включени в приложение 1 на Директива за птиците						
2.1.1	Подобряване контрола на режимите на ЗМ и 33 Поморийско езеро вкл. спиране на нарушенията от практикуване на водни спортове	Ежегодно	Цялото езеро	Община Поморие, РИОСВ-Бургас, МВР Поморие	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€	3

2.1.2*	Периодична поддръжка на гнездовия остров пред Музея на солта	При установени щети	Южна част на езерото	Зелени Балкани	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€	П
2.1.3	Поддръжка на изградените дървени платформи	При установени щети	Западна част на езерото	Зелени Балкани	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€	П
2.1.4	Контрол на популациите на наземни хищници и жълтокраки чайки	Ежегодно	Цялото езеро	РИОСВ-Бургас, Община Поморие	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€	З
2.1.5.	Контрол и управление на туристическия поток (посетители, фотографии, вкл. с дроне и др.), особено през гнездовия период,	Ежегодно	Цялото езеро	РИОСВ – Бургас, Община Поморие	Собствен бюджет	€	П
2.2	Опазване на водното конче тъмно водно шило <i>Lestes macrostigma</i>						
2.2.1*	Поддръжка на оптимален воден режим в басейните в м. Хонят и Малък герен: оводняване през ноември до нива 30-50 см, пресушаване в края на май-средата	Ежегодно	М. Хонят и Малък герен	Поморийски солници	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€€	З

	на юни и поддържане на соленост 2–6 ‰ през март и 8–10 ‰ през май; поддържане на площи с водолюбива растителност (<i>Bolboschoenus maritimus</i> и <i>Scirpus litoralis</i>).						
2.3	Опазване на природни местообитания, включени в приложение 1 на Директива за местообитанията						
2.3.1	Поддържане на благоприятен природозащитен статус на крайбрежните местообитания, особено 1310, 1410, 1530* и опазване на дюнните комплекси	Ежегодно	Цялото езеро	МОСВ, РИОСВ – Бургас, Община Поморие	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€€	З
2.3.2	Поддържане (възстановяване при необходимост) на популациите на консервационно значими видове растения и животни (<i>Ruppia maritima</i> , <i>Salicornia europaea</i> и др.)	При нужда	Цялото езеро	МОСВ, РИОСВ – Бургас, Община Поморие	Собствен бюджет, Проектно финансиране	€€	П
3.	Устойчиво управление на комплекса от защитени природни територии						
3.1	Актуализиране и приемане на Интегрирания План за управление (ИПУ) на Поморийско езеро	2025		МОСВ	Собствен бюджет, Проектно финансиране		З

3.2	Създаване на предложеното в ИПУ Звено за консервация, възстановяване и управление на Поморийско езеро	2024		МОСВ, Община Поморие, Зелени Балкани	Собствен бюджет		3
3.3	Подобряване контрола върху спазване на режимите на ЗЗ и ЗТ	Текущо		Община Поморие, РИОСВ-Бургас	Собствен бюджет, Проектно финансиране		3
3.4	Интегриране на предмета и целите на опазване на ЗЗ в общински, регионални и национални планове и проекти	Текущо		БДЧР, РИОСВ-Бургас, МОСВ, Областна администрация, Община Поморие	Собствен бюджет		3
4.	Мониторинг						
4.1	Мониторинг на състоянието на местообитание 1150* и хидрологичните и физико-химичните параметри	2023-2028	Цялото езеро	БФБ, Зелени Балкани	Собствен бюджет, проектно финансиране	€	3
4.2	Мониторинг на орнитофауната	2023-2028	Цялото езеро	Зелени Балкани	Собствен бюджет,	€	3

					проектно финансиране		
4.3	Мониторинг на видовия състав на водните кончета и популация на <i>Lestes macrostigma</i>	2023-2028	Цялото езеро	БФБ, Зелени Балкани	Собствен бюджет, проектно финансиране	€	3
4.4	Мониторинг на заплахите	2023-2028	Цялото езеро	БФБ, Зелени Балкани	Собствен бюджет, проектно финансиране	€	3

